

**Přemístění a restaurování sochy Panny Marie Immaculaty
na Anenském vrchu (Neratově)
rok 2024**

pro

-

položkový rozpočet

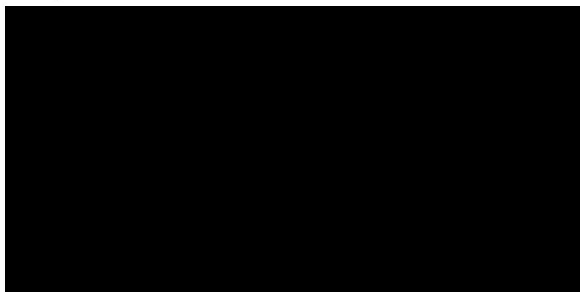
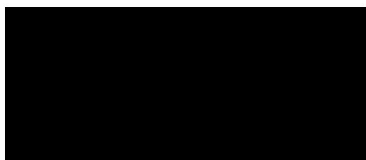
	Restaurátorský úkon	Částka bez DPH
1.	citlivé očištění povrchu kamene od mechů, lišejníků, zelené řasy a ostatních usazených povrchových nečistot	10.000
2.	sejmutí nevhodných a dožívajících tmelů z předchozích restaurátorských zásahů	3.000
3.	odstranění zčernalých krust tak, aby nebyl narušen povrch kamen pomocí čistících past např. CLEAN FP fi. Remmers	2.000
4.	demontáž celého objektu - sochy, sloupu a podstavce pomocí jeřábu popř. jiné vhodné techniky; ocelové čepy, vzájemně fixující jednotlivé kamenné bloky, budou převrtány jádrovými vrtáky s diamantovou korunkou	25.000
5.	vyjmutí - odvrtání kotvících ocelových prvků - čepů z jednotlivých kamenných bloků	5.000
6.	zhotovení nového betonového základu na původní lokalitě do nezámrazné hloubky včetně hydroizolace vrchní vodorovné plochy	30.000
7.	zhotovení nové základové desky pomocí z přírodního kamene vlastností odpovídajících originálnímu materiálu tzn. z pískovce z lokality Božanov; rozměry desky budou odpovídat proporcím podstavce; rozměry desky 120 x 120 x 15 cm	15.000
8.	převoz památky na původní lokalitu a osazení jednotlivých částí - sochy, sloupu a podstavce včetně základové desky na nový základ; jednotlivé prvky budou vzájemně fixovány čepy z nerez oceli; správné osazení na svislou a vodorovnou osu bude kontrolováno vodováhou; stabilita, dokud malta ve spárách nezatuhne, bude zajištěna vyklínováním	25.000

9.	konsolidace zkorodovaných partií kamene organokřemičitanovým zpevňujícím prostředkem	3.000
10.	zhotovení armatur pro vyztužení tmelů a nových kotvících ocelových prvků - čepů, vzájemně fixujících jednotlivé části objektu	3.000
11.	doplnění chybějících partií v modelaci sochy, i v profilaci sloupu podstavce včetně zaretušování prasklin a spár umělým kamenem, který se barevností, strukturou a povrchovou úpravou přizpůsobí původnímu materiálu; v partiích, kde bude nutné doplnit větší množství hmoty umělého kamene, budou tmely vyztuženy armaturou z nerez oceli	19.000
12.	lokální lazurní barevná retuš doplňků z umělého kamene	12.000
13.	zvýraznění nápisů na podstavci akrylátovou barvou vhodného odstínu - okrovou, hnědou popř. černou	6.000
14.	konzervace kamene biocidním prostředkem BFA fi. Remmers	2.500
15.	konzervace kamene hydrofobním prostředkem POROSIL Z 20 fi. Aqua obnova staveb Praha	2.500
16.	zhotovení kruhové svatozáře s 12 šesticípími hvězdami a lilie z mědi popř. z nerez oceli pro figuru Panny Marie podle obdobných soch	11.000
17.	pozlacení kruhové svatozáře s 12 šesticípími hvězdami a lilie na figuru Panny Marie plátkovým třívrstevným zlatem ryzosti 24 karátů položeného na Mixtion	10.000
18.	osazení kruhové svatozáře s 12 šesticípími hvězdami a lilie na figuru Panny Marie	4.000
19.	vypracování restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace průběhu prací	3.000
Cena celkem bez DPH		191.000

DPH 21 %	40.110
Cena celkem s DPH 21 %	231.110

Na Vysokém Újezdě 21. 1. 2024

Hynek Bláha, sochař – restaurátor,

**RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM, ZÁMĚR A CENOVÝ NÁVRH
K PŘEMÍSTĚNÍ A RESTAUROVÁNÍ
SOCHY PANNY MARIE IMMACULATY NA SLOUPU
NA ANENSKÉM VRCHU (NERATOVĚ) PRO ROK 2024**

I. Lokalizace památky:

1. **Kraj:** Královéhradecký
2. **Okres:** Rychnov nad Kněžnou
3. **Obec:** Neratov
4. **Číslo parcely:** katastrální území č., p. p. č. 1271
5. **Bližší určení místa popisem:** socha se nachází nad obcí Neratov; původní a plánované umístění na anenském vrchu v Orlických horách
6. **Název památky:** sochy Panny Marie Immaculaty na sloupu
7. **Rejstříkové číslo objektu v ÚSKP:** památka není evidována

II. Údaje o památce:

1. **Autor:** Neznámý
2. **Sloh :** - pol. 19. st., r. 1856 (popř. 1850)
3. **Materiál:** - jemnozrnný pískovec světle okrové barvy
s rezatými železitými skvrnami z oblasti Hořicka
4. **Rozměry:** výška sochy – 105 cm
výška sloupu – 233 cm
 - „ podstavce – 126 cm
 - „ základového stupně – 15 cm
 - „ celého objektu – 479 cmpůdorys hlavice podstavce - 80 x 79,5 cm
 - „ patky podstavce – 78,5 x 78,5 cm
 - „ základového stupně - 120 x 120 cm
5. **Předchozí restaurátorské zásahy:**

Památka byla ve 2. Polovině 30. Lete 20. století z důvodu výstavby opevnění přesunuta na nové místo nad Neratovem
Dožívající doplňky z umělého kamene, patrné na památce, jsou pravděpodobně pozůstatky tohoto restaurátorského zásahu.

III. Údaje o akci:

1. **Vlastník:** Lesy České republiky, s.p.

2. Investor: Lesy České republiky, s.p., Oblastní ředitelství východní Čechy, Přemyslova 1106/19 Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové

3. Závazné stanovisko: ---

4. Návrh na restaurování vypracoval: Hynek Bláha, sochař-restaurátor, dne 21. 1. 2024

5. Termín započetí akce - průzkumu: 25. 5. 2023

„ ukončení „ : 21. 9. 2023

IV. Popis památky:

1. Popis:

A/ Socha: Socha poněkud lidového pojetí znázorňuje postavu Panny Marie Immaculaty, zobrazenou jako mladou ženu v mírně podživotní velikosti. Postava Panny Marie stojí v mírně kontrapostním postoji s pravou nohou pokrčenou, na levé napnuté spočívá váha celé figury. Postava Panny Marie má hlavu mírně skloněnou a nakloněnou k pravému rameni. Levou ruku má Panna Maria položenou na prsou, levou horní končetinu pokrčenou v lokti. Pravou horní končetinu má postava P. Marie rovněž pokrčenou v lokti s rukou směřující dopředu. Pravá ruka je sevřená; je pravděpodobné, že P. Maria v této ruce držela lilii (jeden z esvých atributů). Postava Panny Marie je oděna do splývavého bohatě zřaseného roucha, přes hlavu má přehozenou plachetku. Na hlavě snad původně měla osazenou svatozář. Postava Panny Marie stojí na polokouli, symbolizující zemskou sféru. Tu obtáčí had, symbolizující d'ábla. Zpředu je na polokouli umístěný srpek měsíce.

B/ Sloup a podstavec: Podstavec se skládá z hlavice, dříku a patky. Masivní hlavice je korintského typu, ovšem značně stylizovaná. Hlavice je zdobená volutami a rostlinnými motivy.

Dřík sloupu tvoří jednoduchý komolý válec.

Patka sloupu je členěná jednoduchou profilací - prstencem. Spodní partii patky tvoří plintus. Sloup je osazený na poměrně jednoduchém hranolovém podstavci čtvercového půdorysu, který se skládá z hlavice, členěné jednoduchou římsou profilovabou podbrádkou - lysis, těla tvořeného jednoduchým masivním hranolem a patkou, s vrchní vodorovnou hranou členěnou profilací – zvonovicí. Do svislých stěn těla podstavce jsou vysekané mělké niky v nichž byly původně zřejmě osazené malované obrazy světic, které se do současnosti nedochovaly. O této skutečnosti svědčí jména světic vysekaná pod nikami. Pod nikou v čelní ploše těla podstavce je umístěné jméno světice St. Othilia, pod nikou v zadní ploše St. PHilomena, napravo je vysekaná mělká obdélníková kapsa.

Do zadní plochy těla podstavce je vysekaný nápis vztahující se k založení sochy včetně datace.

Na podstavci je zezadu vysekaný nápis s uvedením donátorů a datace tohoto znění:

Sloup s podstavcem je osazený na masivní jednoduché základové desce.

2. Popis současného stavu památky:

- Celá památka je v poměrně dobrém stavu.
- Vlastní skulptura Madony – Panny Marie nevykazuje vážnější poškození.
- Na hlavici sloupu je uražené celé levé přední nároží včetně voluty.

Žádný fragment této partie se do současnosti nedochoval.

- Na objektu, v modelaci figury, na sloupu a podstavci jsou také patrná drobnější mechanická poškození.
- Povrch kamene je znečištěný usazenými nečistotami (prachem, ptačím trusem atp.) a je porostlý mechy, lišejníky a zelenou řasou.
- V některých partiích, především ve srážkovém stínu hlavice sloupu, jsou usazené depozity zčernalé krusty.
- Kamenný materiál je v některých partiích narušený korozí kamene, která má za následek úbytek hmoty kamene a tak i ztrátu autentické sochařské modelace figur i profilace pilíře a podstavce. Tento degradační proces narušuje památku pouze v menší míře.
- Na objektu se nachází spárování z předchozího restaurátorského zásahu, které jsou nevhodné struktury i barevnosti.
- Na figuře Panny Marie se nacházejí pozůstatky barevného pojednání.
- Existence kovových atributů – svatozáře a lilie atp. na figuře P. Marie není doložená. Jejich fragmenty, otvory pro osazení atp. nejsou na soše patrné (při vizuálním průzkumu ze země). Je však pravděpodobné, že na figuře Panny Marie byla původně osazena svatozář, tvořená kruhovým korpusem osazeným 12 šesticípími hvězdami. V pravé ruce, jak napovídá sevření ruky, P. Marie držela lilii. Tyto atributy byly zřejmě pozlacené.
- Základová deska na objektu chybí. Pravděpodobně již nebyla po demontáži na původní lokalitě nebyla na novém místě spolu s celým objektem osazena. Původně však byl sloup zcela nepochybně na základové desce osazen.
- Statika objektu včetně podstavce je stabilní.

V. Vyhodnocení průzkumu:

- **Památka je v dobrém stavu.**
- Vlastní socha Madony je prakticky nepoškozená.
- Absence atributů figury, především svatozáře osazené okolona hlavy postavy Panny Marie snižuje estetickou i významovou hodnotu díla.
- Povrch kamene je znečištěný mikrovegetací, která svým kořenovým systémem narušuje strukturu kamene.
- V modelaci figur i v profilacích pilíře a podstavce jsou patrná mechanická poškození. Především se jedná o uražené nároží hlavice sloupu.

- Kamenný materiál je v některých partiích mírně narušený korozí, která má za následek úbytek hmoty kamenného materiálu.
- Mechanická poškození a koroze kamene představují úbytek původní modelace sochařských prvků i profilace architektury sloupu i podstavce.

Výše zmíněná poškození i degradační procesy představují ztrátu autentických hodnot tohoto sochařského díla a degradují jej tak po stránce estetické.

- Na objektu se nachází spárování z předchozího restaurátorského zásahu.
- Památka v dané lokalitě na vrcholu Anenského vrchu tvořila významný krajinný prvek. Ve 2. polovině 30. let 20. století byla z důvodu výstavby pohraničního opevnění přemístěna na současnou lokalitu nad Neratovem. V současnosti je její přemístění již neopodstatněné a proto bude památka vrácena na původní lokalitu.

Tato památka je příkladem regionální uměleckořemeslné kamenosochařské tvorby, je zároveň dokladem duchovního života lidu zdejšího regionu z poloviny 19. století a rovněž dotváří obraz místní historie.

Z výše uvedených důvodů je proto odborný restaurátorský zásah nutný pro zachování této hodnotné sochařské kulturní památky a její vrácení na původní lokalitu je žádoucí.

VI. Koncepce restaurátorského zásahu:

- Restaurátorský zásah bude směřován k přemístění památky na původní lokalitu na Anenském vrchu.
- Následně bude proveden restaurátorský zásah, který bude směřovat k celkové rekonstrukci díla včetně doplnění poškozené modelace sochařských prvků i profilace architektury sloupu a podstavce.
- Podoba chybějících prvků - atributů figury P. Marie bude odvozena z obdobných sochařských památek.
- Chybějící obrazy světic z důvodu absence jejich podoby, doplněny nebudou.

Bude provedeno:

1. citlivé očištění povrchu kamene od usazených nečistot, mečů, lišejníků a zelené řasy; při čištění nesmí být odstraněny dochované pozůstatky polychromie
2. odstranění zčernalých krust tak, aby nebyl narušen povrch kamene pomocí čistících past např. CLEAN FP fi. Remmers
3. šetrné sejmutí nevhodných a dožívajících doplňků a spárování z předchozích restaurátorských zásahů tak, aby nedošlo k úbytku původního materiálu.

4. demontáž celého objektu po jednotlivých částech; ocelové čepy, vzájemně fixující jednotlivé kamenné bloky, budou převrtány jádrovými vrtáky s diamantovou korunkou
5. vyjmutí – odvrtání ocelových čepů z jednotlivých kamenných bloků
6. zhotovení nového betonového základu na předem určeném místě na původní lokalitě na Anenském vrchu; základ bude zhotoven do nezámrazné hloubky a opatřen hydroizolací vrchní vodorovné plochy
7. zhotovení nové základové desky pomocí z přírodního kamene vlastností odpovídajících originálnímu materiálu tzn. z pískovce z lokality Božanov; rozměry desky budou odpovídat proporcím podstavce tedy, deska bude mít rozměry 120 x 120 x 15 cm
8. převoz památky na původní lokalitu a osazení na nový betonový základ; správné osazení na svislou a vodorovnou osu bude kontrolováno vodováhou; jednotlivé části objektu budou vzájemně fixovány čepy z nerez oceli; stabilita, dokud malta ve spárách nezatuhne, bude zajištěna vyklínováním; přespárování
9. konsolidace zkorodovaných partií kamene vhodnou organokřemičitanovou zpevňující látkou
10. zhotovení armatur z nerez oceli pro vyztužení tmelů a čepů pro zajištění vzájemné fixace jednotlivých kamenných prvků
11. doplnění chybějících partií v modelaci figury i v profilacích architektury sloupu včetně podstavce, zaretušování prasklin a spár umělým kamenem, který se barevností, strukturou a povrchovou úpravou přizpůsobí původnímu materiálu, ale bude nižší tvrdosti; v partiích, kde bude nutné doplnit větší množství hmoty umělého kamene, budou tmely vyztuženy armaturou z nerez oceli
12. lokální lazurní barevná retuš (celkové barevné sjednocování nebude prováděno)
13. zvýraznění nápisů na podstavci akrylátovou barvou vhodného odstínu – hnědou, okrovou popř. černou
14. konzervace biocidním prostředkem BFA fi. Remmers
15. konzervace kamene hydrofobním prostředkem POROSIL ZV-20, AQUA - obnova staveb Praha
16. zhotovení kruhové svatozáře s 12 šesticípími hvězdami a lilie podle obdobných ikonografických vzorů z nerez materiálu např. mědi, pozlacení plátkovým 3 vrstevným zlatem ryzosti 24 karátů položeným na MIXTION a osazení na figuru p. Marie (pokud při bližším doplňujícím průzkumu bude zjištěna původní existence těchto prvků)
17. vypracování restaurátorské zprávy s fotodokumentací

VII. Navrhované použití technologií a materiálů:

Čištění kamene od mechů, lišejníků a povrchových nečistot- voda, kartáče z umělého Vlákn

Demontáž, převoz, montáž – jeřáb, nákladní automobil. Manipulační technika pro práci v lese

Odvrtání čepů – jádrové vrtáky s diamantovou korunkou

Sejmutí krust – čistící pasta CLEAN FP fi. REMMERS

Konsolidace zkorodovaného kamene - zpevňující prostředek POROSIL Z-30, Z - 40 fi.AQUA – obnova staveb Praha

Zhotovení armatur a čepů pro vyztužení tmelů – závitnicová tyč a kulatina z nerez oceli

Nový základ – betonová směs, lepenka

Doplnění chybějících partií - umělý kámen (složení- křemičitý písek přísl. hrubosti, bílý cement, práškové barvy zn. TELURIA, akrylátová disperze

SOKRAT 2802 A ředěná vodou v poměru 1 : 8, hydraulické
pojivo MULTIBAT)
Lazurní barevná retuš tmelů - práškové barvy zn. Teluria míchané s akryl. disperzí PRIMAL
AC ředěnou vodou 5:100
Zvýraznění nápisů na podstavci . akrylátové barvy zn. HETCOLOR vhodného odstínu –
hnědá, okrová popř. černá
Zhotovení kovových atributů svatozáře a lilie - nerez materiál např. Cu drát a plech, pozlacení
Plátkovým 3 vrstevným zlatem ryzosti 24 karátů položeným na MIXTION fi.
GRAC
Konzervace kamene - hydrofobním prostředkem POROSIL ZV-20, AQUA - obnova staveb
Praha, biocidní prostředek BFA fi. REMMERS

VII. Cenový návrh:

Cena celkem bez DPH	_____	Kč 191.000,-
DPH 21%	_____	„ 40.110,-
Cena celkem s DPH 21 %	_____	„ <u>231.110,-</u>

Použitá literatura:

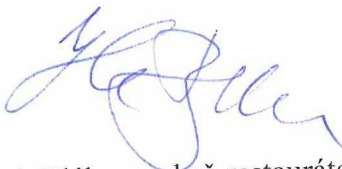
V této dokumentaci restaurátorského průzkumu byly použity materiály z publikace
„Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v okrese Hradec Králové“ autorů I.
Maxové, V. Nejedlého, P. Zahradníka, vydané Státním ústavem památkové péče v Praze
v roce 2000.

Poznámka – autorství:

Údaje a snímky obsažené v restaurátorském průzkumu a záměru podléhají zákonu č.121/200
Sb. O právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změnách některých
zákonů, tzv. autorském zákonu.

Na Vysokém Újezdě dne 21. 1. 2024

Hynek BLÁHA
sochař - restaurátor
517 71 Vysoký Újezd 1
IČO: 642 16 764, DIČ: CZ6805201359

Hynek Bláha, sochař-restaurátor
517 71 Vysoký Újezd nad Dědinou 1
držitel povolení MK ČR pro restaurování
uměleckořemeslných prací z kamene
tel.: 728478112
email: hynekblaha@seznam.cz